

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **P. K.**

skazanego za przestępstwo z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 12§2 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 marca 2025r.

na posiedzeniu w trybie art. 535§5 k.p.k.

kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich

wniesionej na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 7 maja 2019r., sygn. akt IV K 64/19

1/ uchyla zaskarżony wyrok i przy zastosowaniu art. 537§2 k.p.k. na podstawie art. 5§1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 k.w. umarza postępowanie w sprawie,

2/ kosztami procesu obciąża Skarb Państwa

Małgorzata Gierszon

Jerzy Grubba

Andrzej Stępka

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 7 maja 2019r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV K 64/19, P. K. został uznany za winnego tego, że działając w krótkich odstępach czasu i w podobny sposób, w okresie od dnia 24 grudnia 2017 r. do dnia 17 maja 2018 r., dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci paliwa ze Stacji Paliw X., Y. i Y.1., w ten sposób, że:

- w dniu 24 grudnia 2017r. zatankował na Stacji Paliw X. przy ul. [...] w W.1. paliwo [...] w ilości 53,23 l o wartości 275,20 zł do zbiornika samochodu marki V. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

- w dniu 02 stycznia 2018r. zatankował na Stacji Paliw Y. nr [...] przy ul. [...] w W.1 paliwo [...] w ilości 81,01 l o wartości 388,04 zł do pojemnika wyjętego z wnętrza samochodu i zbiornika samochodu marki M. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

- w dniu 14 stycznia 2018r. zatankował na Stacji Paliw X. przy ul. [...] w W.1. paliwo [...] w ilości 15,23 l o wartości 72,80 zł do pojemników wewnątrz samochodu i zbiornika samochodu marki M. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

- w dniu 30 stycznia 2018r. zatankował paliwo na Stacji Paliw X. przy ul. [...] w W.1. paliwo [...] w ilości 93,15 l o wartości 442,46 zł do pojemników wewnątrz samochodu i zbiornika samochodu marki B. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

- w dniu 13 lutego 2018r. zatankował na Stacji Paliw X. przy ul. G. w W.1. paliwo [...] w ilości 56,6 l o wartości 268,85 zł do zbiornika samochodu marki B. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

- w dniu 1 marca 2018r. zatankował na Stacji Paliw X. przy ul. [...] w W.1. paliwo [...] w ilości 60,22 l o wartości 290,26 zł do pojemnika wyjętego z wnętrza samochodu i zbiornika samochodu marki S. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

- w dniu 12 kwietnia 2018r. zatankował na Stacji Paliw nr [...] Y.1. przy ul. [...] w W.1 paliwo [...] w ilości 81,91 l o wartości 400,54 zł do pojemnika wyjętego z wnętrza samochodu i zbiornika samochodu marki S. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

- w dniu 27 kwietnia 2018r. zatankował na Stacji Paliw nr [...] Y.1. przy ul. [...]2. w W.1. paliwo [...] w ilości 58,78 l o wartości 292,14 zł do pojemnika wyjętego z

wnętrza samochodu i zbiornika samochodu marki S. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

- w dniu 14 maja 2018r. zatankował na Stacji Paliw X. przy ul. [...] w W.1. paliwo [...] w ilości 71,71 l o wartości 372,17 zł do pojemników wewnątrz samochodu i zbiornika samochodu marki M. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

- w dniu 16 maja 2018r. zatankował na Stacji Paliw nr [...] Y.1. przy ul. [...] w W.1. paliwo [...] w ilości 68,2 l o wartości 353,96 zł do pojemników wyjętych z samochodu marki S. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

- w dniu 17 maja 2018r. zatankował na Stacji Paliw X. przy ul. [...] w W.1. paliwo [...] w ilości 63,15 l o wartości 334,06 zł do zbiornika samochodu marki M. i nie zapłacił za zatankowane paliwo,

działając tym na szkodę X. Oddział w Polsce, Y. sp. z o.o. i Y.1 S.A. powodując łączną sumę strat w wysokości 3.490,48 zł, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie z dnia 27 maja 2008 r. (sygn. akt V K 23/08) za umyślne przestępstwo podobne z art. 279§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. oraz po odbyciu kary 3 lat pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne z art. 280§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. i kary 2 lat pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne z art. 18§2 k.k. w zw. z art. 280§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. orzeczonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 28 maja 2008r. w sprawie o sygn. akt II K 158/08, które to kary zostały następnie objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 12 stycznia 2012r., wydanym w sprawie o sygn. akt II K 331/11, którym orzeczono wobec oskarżonego karę łączną w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności, a którą oskarżony odbył w okresie od 26.02.2003r. do 03.03.2003r. oraz od 31.07.2009r. do 26.07.2013r.

t.j. popełnienia czynu z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 64§1 k.k.

Za przypisany czyn Sąd wymierzył skazanemu karę roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46§1 k.k. Sąd orzekł obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych: X.

Spółka Europejska Oddział w Polsce z siedzibą w K. kwoty 2.055,80 zł, Y. Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwoty 388,04 zł oraz Y.1 S.A. z siedzibą w P. kwoty 1.046,64 zł, a ponadto orzekł o kosztach postępowania.

Powyższe orzeczenie uprawomocniło się nie będąc skarżone przez żadną ze stron postępowania z dniem 7 czerwca 2019r.

Obecnie kasację od tego wyroku wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich, zaskarżając orzeczenie w całości, na korzyść skazanego. Skarżący podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego, to jest art. 387§1 i §2 k.p.k., polegającego na uznaniu, że istnieją podstawy do uwzględnienia wniosku o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie P. K. kary bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, pomimo że zaproponowana w akcie oskarżenia i zaakceptowana przez Sąd kwalifikacja prawna czynu z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 12§2 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. obarczona była błędem naruszenia art. 4§1 k.k., ponieważ w dacie popełnienia czynów nie obowiązywał art. 12§2 k.k., dający możliwość przypisania odpowiedzialności za popełnienie dwóch lub więcej wykroczeń przeciwko mieniu jak za jeden czyn zabroniony wyczerpujący znamiona przestępstwa.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania, na podstawie art. 45§1 k.w. w zw. z art. 5§1 pkt 4 k.p.w., z powodu przedawnienia karalności wykroczeń.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna w stopniu wymaganym przez art. 535§5 k.p.k., bowiem zaskarżone orzeczenie zapadło z rażącym naruszeniem art. 4§1 k.k.

Należy przyznać rację skarżącemu, że w datach popełnienia przez P. K. poszczególnych wykroczeń przepis art. 12§2 k.k. nie obowiązywał – został on dodany na mocy art. 3 ustawy z dnia 4 października 2018r. o zmianie ustawy - kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018r., poz. 2077), która w tym zakresie weszła w życie w dniu 15 listopada 2018r. Skoro ostatniego z przypisanych

zdarzeń oskarżony dopuścił się w dniu 17 maja 2018r., to nastąpiło to przed wejściem w życie przywołanej ustawy.

Co prawda w uprzednio obowiązującym porządku prawnym odpowiedzialność sprawcy zdarzeń wyczerpujących znamiona wykroczeń, w reżimie Kodeksu karnego, była możliwa w oparciu o regulację z art. 12 k.k., jednak jedną z podstawowych jej znamion było ustalenie działania sprawcy w wykonaniu z góry powziętego zamiaru. Opis czynu zarzucanego oskarżonemu nie zawiera takiego ustalenia i tym samym uniemożliwiał zastosowanie kwalifikacji czynu z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

W związku z powyższym poszczególne zachowania oskarżonego, z uwagi na wartość pobranego paliwa, wyczerpywały znamiona odrębnych wykroczeń z art. 119 k.w.

W tej sytuacji zarzut kasacji należy ocenić jako oczywiście zasadny.

Z podanych wyżej przyczyn Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok, zaś mając na uwadze, że w chwili orzekania przez Sąd Najwyższy od daty ostatniego z czynów przypisanych oskarżonemu, tj. 17 maja 2018r., upłynęły ponad trzy lata, stwierdził, że w sprawie wystąpiła negatywna przesłanka procesowa z art. 5§1 pkt 4 k.p.w.s., bowiem nastąpiło przedawnienie karalności wszystkich wykroczeń w rozumieniu art. 45§1 k.w.

Jednocześnie Sąd dostrzegł, że w sprawie nie mogło dojść do odżycia terminu przedawnienia karalności w myśl art. 45§2 k.w. Jak bowiem podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego (*vide*: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2019r., sygn. akt II KK 411/18, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2017r., sygn. akt III KK 402/17), choć przepis ten określa, że w przypadku uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia przedawnienie biegnie od daty uchylenia, to jednak dzieje się tak tylko wówczas, gdy w dacie orzeczenia kasatoryjnego nie upłynął jeszcze okres przedawnienia karalności.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy zobowiązany był umorzyć postępowanie o czyny stanowiące wykroczenia z art. 119§1 k.w., a kosztami sądowymi w tej sprawie obciążyć Skarb Państwa.

Małgorzata Gierszon

Jerzy Grubba

Andrzej Stępka

[J.J.]

[r.g.]